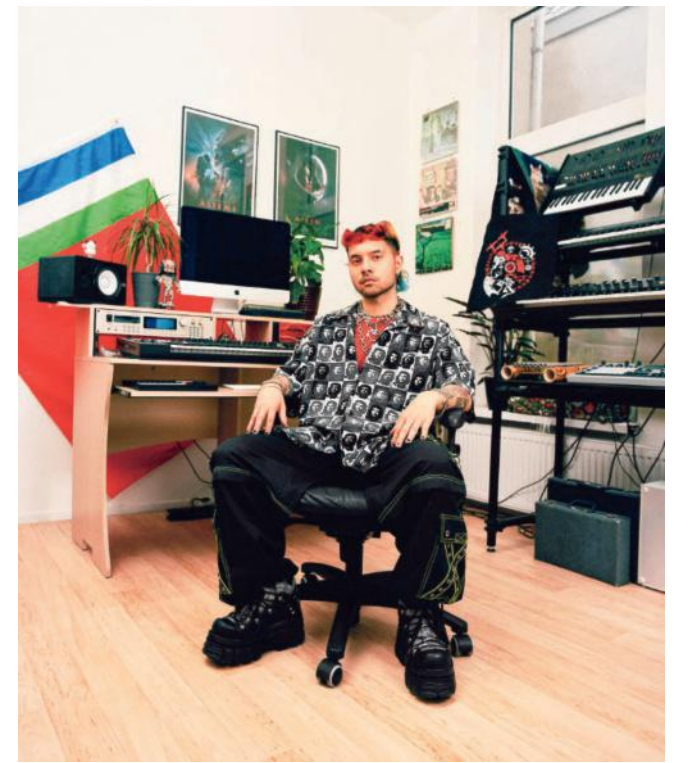

Foto's
Elizar Veerman

Molukkers in Nederland, zeventig jaar nu

Twee KNIL-militairen op de Rotterdamse kade, een traditionele Molukse dansgroep en een dj die de hele wereld overvliegt - „Ja, op de oppervlakte is de diversiteit enorm”, zegt fotograaf Elizar Veerman over *Moluccan Legacies* - de fotoserie waarin hij de Molukse diaspora wil vangen in een tijdloos document om aandacht te vragen voor het Landelijk Moluks Monument. „Maar als je in de woonkamers komt, dan zie je de verbindinglijnen lopen.” Molukse vlaggen, met name, zijn populair. Familiefoto's ook, van de overtocht, de 'tijdelijke' opvangkampen, of de Molukse wijken. „Maar de échte overeenkomsten vind je in de verhalen.”

„Het grootste deel van de Molukse gemeenschap kwam Nederland op twaalf schepen binnen. 1951, zeventig jaar geleden. Nu wonen hun families van Groningen tot Limburg.” Soms ontmoet Veerman mensen wier grootouders op hetzelfde schip zaten als die van hem. Of die in hetzelfde 'woonoord' leefden. „Na aankomst werd mijn familie naar Kamp Westerbork gebracht, het ex-concentratiekamp”, zegt Veerman. „Barak 14, mijn vader is er geboren”, voegt hij toe. „Die verhalen verbinden ons.”

Ruim vierduizend Molukse militairen en hun gezinnen kwamen dit jaar zeventig jaar geleden aan op de gure kades van Rotterdam en Amsterdam. Nederland had Nederlands-Indië in december 1949 overgedragen aan In-

donesië. In het oosten van de archipel werd de Republiek der Zuid-Molukken uitgeroepen, de RMS. Indonesië beschouwde de Molukse KNIL-militairen als een gevaar. Besloten werd een deel van hen tijdelijk naar Nederland te brengen. De ontvangst was kil. De manschappen werden direct ontslagen, de families werden vaak ondergebracht in oude concentratiekampen. Het duurde lang voordat de gezinnen hun draai vonden. Velen bleven lang vasthouden aan de gedachte van terugkeer naar een vrije RMS. Dat was ook het ideaal van Molukse jongeren die in de jaren zeventig terreuracties uitvoerden, waarbij doden vielen. Pas daarna nam de aandacht voor integratie van deze bevolkingsgroep toe.

Elizar Veerman maakte *Moluccan Legacies* samen met filmregisseur Uriël Matahelumual en historicus Joaniek Vreeswijk. „Ik ben zelf een dubbelbloed - half Moluks, half Nederlands”, zegt Veerman trots. „Op de kunstacademie ging ik op zoek naar beelden van mijn mensen. Toen werd ik er mee geconfronteerd dat het reportagebeelden waren. Geschiedenis. Zwart-witbeelden van de treinkaping, of het moment van aankomst. Of de iconische foto van Molukse jongeren in Tiel van Ed van der Elsen. Supermooie beelden, historisch van waarde, maar het zijn altijd beelden over de Molukkers. Nooit vanuit de Molukkers.”

Frank Vermeulen en Tristan Theirlyncx

Linkerpagina, van boven naar beneden: muzikant Jaimy 'Jailo' Lageweg, singer-songwriter Angenita 'Safa Liron' Kaya, en galleriehouder Stacie Samidin. **Rechterpagina**, van links naar rechts: muzikant Daniël 'Cesqueaux' Tuparia, model Ida Kakisina, en acteur Joenoes Polnaja, muzikant Marvin 'Animistic Beliefs' Lalihatu, y, KNIL-veteranen Simon & Frits Nuss, rapper en muzikant Jiri 'Jiri11' Taihuttu, basisschooldirectrice Oriana Pattinaen Njonkie Pattinama oprichter van Stichting Samenwerking Vlissingen-Ambon, Dancegroup LimaDiti, tweeling Glen & Brenda Pattipeilohy, en Geronimo Tuhumena.